

МИКОЛА ОЛЕКСІЙОВИЧ АЗАРЕНКОВ (до 70-річчя від дня народження)



Відомий учений в галузі фізики плазми, радіофізики, електроніки, матеріалознавства, наноматеріалів, доктор фізико-математичних наук, професор, дійсний член Національної академії наук України, заслужений діяч науки і техніки України Микола Олексійович Азаренков народився 15 грудня 1951 року в селі Муравлінка Нововодолазького району Харківської області. Після закінчення з відзнакою в 1976 році фізико-технічного факультету Харківського державного університету імені А.М. Горького (нині Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна) був рекомендований до аспірантури. У 1979 році закінчив аспірантуру Харківського державного університету. У 1980 році захистив кандидатську, а у 1991 – докторську дисертації. З 1976 року працював у Харківському університеті на різних посадах: інженера, молодшого та старшого наукового співробітника, асистента, доцента, професора кафедри загальної та прикладної фізики. У 1989 році отримав вчене звання доцента, а в 1994 – професора. З 1988 року – заступник декана, а з 1996 – декан фізико-технічного факультету. У 2005 році М.О. Азаренков був призначений проректором Харківського національного університету з науково-педагогічної роботи університету. У 2006 році обраний членом-кореспондентом, а в 2012 – дійсним членом Національної академії наук України. У 2021 році Миколу Олексійовича було обрано директором Інституту фізики твердого тіла, матеріалознавства та технологій ННЦ ХФТІ НАН України.

Наукова діяльність Миколи Олексійовича відрізняється широтою наукових тематик та наукових підходів. Це видно з основних напрямів його наукової діяльності: фізика обмежених

плазموподібних середовищ, фізичні основи плазмово-технологічних пристроїв, параметричні процеси, нелінійна фізика, фізика напівпровідників, радіофізика, плазмова електроніка, матеріалознавство, наноматеріали та їх застосування для створення нових матеріалів ядерної енергетики, нанотехнології, ядерно-фізичні методи в матеріалознавстві. У кожному з цих галузей наукової діяльності він разом із учнями та колегами зробив вагомий внесок.

Важливим напрямом наукових досліджень М.О. Азаренкова є вивчення властивостей наноматеріалів, зокрема для потреб ядерної енергетики. Ним були розроблені технології створення наноструктурованих матеріалів та покриттів конструкційних елементів АЕС та термоядерних реакторів для підвищення міцності, корозійної та радіаційної стійкості. Значна кількість робіт присвячена вирішенню проблем, що виникають при розробці методів фабрикації ядерного палива, створенні дисперсно-зміцнених сталей, пористих керамік, фільтрів та мембран, наноструктурованих магнітних композитів.

Разом зі своїми учнями: І. Денисенком та К. Остриковим, він створив теорію лінійних антен у магнітоактивній плазмі, яка тепер у літературі називається на честь своїх авторів теорією АДО.

У 2008 році йому присвоєно почесне звання «Заслужений професор Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна». У співавторстві з колегами опублікував понад 20 науково-методичних розробок, навчальних посібників та монографій, близько 500 наукових праць. Під його керівництвом захищено 4 докторські та 11 кандидатських дисертацій. Наразі він є членом Координаційного комітету з виконання державних угод між Україною та Європейським Союзом про співпрацю в сфері атомної енергетики в галузі керованого термоядерного синтезу.

М.О. Азаренкова нагороджено відзнаками МОН України «Відмінник освіти України» (2000 рік) та «За наукові досягнення» (2010 рік). У 2002 році він був удостоєний почесного звання «Заслужений діяч науки та техніки України». У 2005 році нагороджений Почесною грамотою Президії НАН України, а в 2010 – відзнакою НАН України «За наукові здобутки». За цикл робіт «Взаємодія випромінювань та потоків заряджених частинок з матеріалами в енергетичних установках» у 2010 році удостоєний (разом із В.М. Воеводіним та І.О. Гіркою) премії НАН України імені К.Д. Синельникова.

Наукова громадськість, колеги та друзі щиро вітають Миколу Олексійовича з днем народження, бажають йому міцного здоров'я, щастя і нових творчих успіхів.

Редакційна колегія